

POROČILO

**DIREKTORATA ZA
MIGRACIJE
2024**

Izdalo: Ministrstvo za notranje zadeve Republike Slovenije

Priprava: Direktorat za migracije

Ljubljana

www.mnz.gov.si

www.emnslovenia.si

KAZALO VSEBINE

1 UVOD	6
2 ZAKONITE MIGRACIJE	7
2. 1 ZAKONODAJA	7
2. 1. 1 Zakon o ukrepih za optimizacijo določenih postopkov na upravnih enotah (ZUOPUE)	7
2. 2 STATISTIKA	8
2. 2. 1 Veljavna dovoljenja za prebivanje oziroma potrdila o prijavi prebivanja v letu 2024	8
2. 2. 2 Izdana dovoljenja za prebivanje oziroma potrdila o prijavi prebivanja v letu 2024	12
2. 2. 3 Druge odločitve, sprejete v postopkih izdaje dovoljenja za prebivanje oziroma potrdila o prijavi prebivanja.....	14
2. 2. 4 Statistični podatki po Zakonu o povračilu škode osebam, izbranim iz registra stalnega prebivalstva.....	16
2. 2. 5 Postopki na prvi in drugi stopnji v pristojnosti Ministrstva za notranje zadeve Republike Slovenije	17
3 MEDNARODNA ZAŠČITA.....	19
3. 1 STATISTIKA	19
3. 1. 1 Struktura prosilcev v postopkih mednarodne zaščite v letu 2024	19
3.1.2 Struktura mladoletnih prosilcev brez spremstva.....	22
3.1.3 Odločanje v postopkih mednarodne zaščite.....	23
3.1.4 Osebe, ki so za mednarodno zaščito zaprosile tudi v drugi državi članici EU	24
3.1.5 Struktura oseb, ki jim je bil priznan status mednarodne zaščite v letu 2024.....	25
3. 1. 6 Vložena pravna sredstva v postopkih mednarodne zaščite	27
3. 2 SODNA PRAKSA	27
3. 2. 1 Pomembnejši primeri sodne prakse	27
4. ZAČASNA ZAŠČITA	28
4. 1. ZAKONODAJA	28
4. 2. STATISTIKA	28
5. TRAJNA PRESELITEV.....	28
6. PORABA SREDSTEV SKLADA ZA AZIL, MIGRACIJE IN VKLJUČEVANJE.....	29
6. 1. PORABA SREDSTEV SKLADA ZA AZIL, MIGRACIJE IN VKLJUČEVANJE ZA MEDNARODNO ZAŠČITO	29
6. 1. 1. Pravno svetovanje in druga podpora v postopkih mednarodne zaščite.....	29
6.1.2 Prevajanje in tolmačenje v postopku mednarodne zaščite	30
6.1.3 Podpora v postopku priznanja mednarodne zaščite	30
7. DRUGE DEJAVNOSTI V SKLOPU EVROPSKIH INSTITUCIJ IN MEDNARODNEGA SODELOVANJA	31
7. 1. AGENCIJA EVROPSKE UNIJE ZA AZIL (EUAA).....	31
7. 1. 1. Izobraževanje	31
7. 2. EVROPSKA MIGRACIJSKA MREŽA (EMN).....	31
7.3 KONFERENCA GENERALNIH DIREKTORJEV SLUŽB ZA PRISELJEVANJE – GDISC	32
7. 4. SODELOVANJE V DELOVNIH SKUPINAH SVETA EVROPSKE UNIJE	32
7. 4. 1. DELOVNA SKUPINA ZA INTEGRACIJO, MIGRACIJE IN IZGON (IMEX) – SPREJEM .	33
7. 4. 2. DELOVNA SKUPINA ZA AZIL	33

KAZALO PREGLEDNIC

Preglednica 1: Prikaz števila posameznih vrst veljavnih dovoljenj za prebivanje na dan 31. decembra 2024.....	8
Preglednica 2: Število veljavnih dovoljenj za začasno prebivanje na dan 31. decembra 2024 glede na razlog oziroma namen prebivanja v Republiki Sloveniji	10
Preglednica 3: Število izdanih dovoljenj za prebivanje oziroma potrdil o prijavi prebivanja v letu 2024.....	12
Preglednica 4: Število ustavljenih postopkov ter zavrženih in zavrženih vlog v letu 2024 po državljanstvu.....	15
Preglednica 5: Število prenehanj in razlogov za prenehanje dovoljenj oziroma potrdil o prijavi prebivanja, po državljanstvu	15
Preglednica 6: Število zahtev za določitev denarne odškodnine, zahtev za priznanje statusa upravičenca in tožb.....	16
Preglednica 7: Število in vrsta izdanih odločitev v upravnem postopku.....	16
Preglednica 8: Skupni znesek določenih odškodnin (v evrih).....	17
Preglednica 9: Število prošenj za mednarodno zaščito v zadnjih osmih letih.....	19
Preglednica 10: Prvih deset držav izvora, katerih državljani so vložili največ prošenj za mednarodno zaščito v letu 2024	19
Preglednica 11: Tri najpogostejše države izvora v zadnjih sedmih letih	20
Preglednica 12: Število prosilcev za mednarodno zaščito v letu 2024 po spolu.....	21
Preglednica 13: Število prosilcev za mednarodno zaščito v letu 2024 po starosti.....	21
Preglednica 14: Število mladoletnih prosilcev brez spremstva glede na državo izvora v letu 2024	22
Preglednica 15: Število mladoletnih prosilcev brez spremstva po spolu in starosti v letu 2024	23
Preglednica 16: Struktura rešenih prošenj za mednarodno zaščito od leta 2010 do konca leta 2024 .	23
Preglednica 17: Prezem odgovornosti Republike Slovenije za obravnavo tujcev v postopku za priznanje mednarodne zaščite za obdobje 2022–2024.....	25
Preglednica 18: Prezem odgovornosti drugih držav članic EU za obravnavo tujcev v postopku za priznanje mednarodne zaščite za obdobje 2022–2024.....	25
Preglednica 19: Število vseh oseb, ki jim je bila priznana mednarodna zaščita od leta 1995 do konca leta 2024, po vrsti statusa in spolu	25
Preglednica 20: Število oseb, ki jim je bil priznan status mednarodne zaščite v letu 2024, po vrsti statusa in spolu.....	26
Preglednica 21: Število oseb, ki jim je bila v letu 2024 priznana mednarodna zaščita, glede na državo izvora	26
Preglednica 22: Vložena pravna sredstva po posameznih primerih v letu 2024	27
Preglednica 23: Poraba sredstev za projekte s področja mednarodne zaščite v letu 2024	29

KAZALO GRAFIKONOV

Grafikon 1: Prikaz števila posameznih vrst veljavnih dovoljenj za prebivanje na dan 31. decembra 2024.....	9
Grafikon 2: Gibanje števila veljavnih dovoljenj za začasno in stalno prebivanje na zadnji dan posameznega leta (na dan 31. decembra) za leta od 2017 do 2024.....	9
Grafikon 3: Pregled prvih desetih tretjih držav, katerih državljani so imeli na dan 31. decembra 2024 največ veljavnih dovoljenj za prebivanje v Republiki Sloveniji, pregled po tipu dovoljenja	10
Grafikon 4: Gibanje števila veljavnih dovoljenj za prebivanje oziroma potrdil o prijavi prebivanja za državljane EU na zadnji dan posameznega leta (na dan 31. decembra) za leta 2017 do 2024.....	11
Grafikon 5: Pregled prvih desetih držav EU, katerih državljani so imeli na dan 31. decembra 2024 največ veljavnih potrdil o prijavi prebivanja	11
Grafikon 6: Prikaz števila izdanih dovoljenj za prebivanje oziroma potrdil o prijavi prebivanja v letu 2024.....	12

Grafikon 7: Število izdanih dovoljenj za začasno prebivanje oziroma potrdil o prijavi prebivanja v obdobju od 1. januarja 2017 do 31. decembra 2024 glede na vrsto dovoljenja.....	13
Grafikon 8: Razmerje med izdanimi dovoljenji za prvo začasno prebivanje in med vsemi izdanimi dovoljenji za začasno prebivanje državljanom tretjih držav v obdobju od 1. januarja 2017 do 31. decembra 2024.....	13
Grafikon 9: Izdana prva dovoljenja za začasno prebivanje v letu 2024 po razlogu oziroma namenu prebivanja v Republiki Sloveniji.....	14
Grafikon 10: Pregled prvih petih tretjih držav, katerih državljanom je bilo v letu 2024 izdanih največ prvih dovoljenj za začasno prebivanje, po razlogu oziroma namenu prebivanja v Republiki Sloveniji.	14
Grafikon 11: Spreminjanje števila prošenj za mednarodno zaščito v zadnjih osmih letih.....	19
Grafikon 12: Spreminjanje števila prošenj v zadnjih osmih letih glede na tri najpogostejše države izvora	21
Grafikon 13: Število prosilcev za mednarodno zaščito v letu 2024 po spolu	21
Grafikon 14: Število prosilcev za mednarodno zaščito v letu 2024 po starosti	22
Grafikon 15: Gibanje strukture rešenih prošenj za mednarodno zaščito od leta 2010 do konca leta 2024.....	24

1 UVOD

Migracije so zaradi svoje večplastne narave kompleksen družbeni pojav, na katerega vplivajo politični, varnostni in družbeno-ekonomski dejavniki. V zadnjih letih smo bili v Evropski uniji (EU) in tako tudi v Sloveniji soočeni z novimi izzivi na migracijskem področju, s čimer se je pokazala pomembnost pripravljenosti in sodelovanja nacionalnih in mednarodnih deležnikov pri upravljanju migracij. Sprejetje novega Pakta o migracijah in azilu v letu 2024 je pomemben mejnik v razvoju skupne evropske usmeritve, saj uvaja usklajene postopke, krepi mehanizme odgovornosti in vpeljuje okvir solidarnosti med državami članicami EU.

Poročilo o delu Direktorata za migracije za leto 2024 povzema ključne ugotovitve in statistične podatke na področju zakonitih migracij in mednarodne zaščite. V poročilu so zajete ključne aktivnosti, ki se nanašajo na spremembe politik in zakonodaje na področju migracij, mednarodne zaščite, koriščenja sredstev iz evropskih skladov in vključevanja državljanov tretjih držav v slovensko družbo.

2 ZAKONITE MIGRACIJE

2. 1 ZAKONODAJA

2. 1. 1 Zakon o ukrepih za optimizacijo določenih postopkov na upravnih enotah (ZUOPUE)

Ministrstvo za notranje zadeve Republike Slovenije je sodelovalo pri pripravi Zakona o ukrepih za optimizacijo določenih postopkov na upravnih enotah (ZUOPUE), ki je bil sprejet 15. julija 2024, veljati pa je začel 25. julija 2024.

S tem zakonom se za razbremenitev poslovnih procesov na upravnih enotah in hitrejši vstop tujcev na trg dela določajo ukrepi za optimizacijo določenih postopkov na upravnih enotah. Poglavitne rešitve so:

- Odprava krajevne pristojnosti upravnih enot v določenih postopkih po Zakonu o tujcih (ZTuj-2)

Z zakonom se odpravlja krajevna pristojnost upravnih enot v postopkih izdaje in podaljšanja dovoljenj za prebivanje ter v postopkih izdaje in obnove potrdil o prijavi prebivanja za državljane EU oziroma državljane držav članic Evropskega gospodarskega prostora (EGP).

- Začasna ureditev na področju opravljanja dela tujih delavcev v Republiki Sloveniji
 - Dostop do bivanja in zaposlitve (25. člen ZUOPUE)

Zakon določa, da upravna enota tujcu, ki zakonito prebiva v Republiki Sloveniji in ima vloženo vlogo za izdajo prvega enotnega dovoljenja za prebivanje in delo za namen zaposlitve v skladu z Zakonom o tujcih (ZTuj-2), na njegovo zahtevo izda potrdilo o vloženi vlogi za izdajo prvega enotnega dovoljenja, ki mu omogoča prebivanje v Republiki Sloveniji do pravnomočne odločitve o vlogi. Na podlagi potrdila o vloženi vlogi za izdajo prvega enotnega dovoljenja ter soglasja Zavoda Republike Slovenije za zaposlovanje k izdaji enotnega dovoljenja, ki omogoča zaposlitev tujca, se tujec lahko zaposli do pravnomočne odločitve o vlogi za izdajo prvega enotnega dovoljenja za namen zaposlitve.

Po podatkih iz Registra tujcev so upravne enote za prošnje za izdajo prvega enotnega dovoljenja za prebivanje in delo za namen zaposlitve, ki so bile vložene po ZTuj-2 v obdobju od 25. julija do 31. decembra 2024, izdale 2.214 potrdil o vloženi vlogi za izdajo prvega enotnega dovoljenja za prebivanje in delo za namen zaposlitve po prvem odstavku 25. člena ZUOPUE. Upošteevane so bile prošnje za izdajo prvega enotnega dovoljenja za prebivanje in delo za namen zaposlitve, vložene po 37. členu ZTuj-2 (enotno dovoljenje za namen zaposlitve), 39. členu ZTuj-2 (enotno dovoljenje zaradi visokokvalificirane zaposlitve – modra karta EU), 44.d členu ZTuj-2 (enotno dovoljenje zaradi opravljanja pripravništva), 45.a členu ZTuj-2 (enotno dovoljenje za sezonsko delo, daljše od 90 dni) in 46. členu ZTuj-2 (enotno dovoljenje za dnevne delovne migrante) v obdobju od 25. julija do 31. decembra 2024, pri katerih je v Registru tujcev evidentiran podatek, ki izkazuje, da so bili izpolnjeni pogoji za izdajo potrdila o vloženi vlogi za izdajo prvega enotnega dovoljenja za prebivanje in delo za namen zaposlitve, kot ga ureja ZUOPUE (evidentiran podatek o ZUOPUE in zakonitosti prebivanja tujca v Republiki Sloveniji), in za katere je bil izpisan PDF obrazec potrdila o vloženi vlogi za izdajo prvega enotnega dovoljenja za prebivanje in delo za namen zaposlitve, kot ga ureja ZUOPUE.

- Ureditev statusa prebivanja na podlagi zaposlitve za tujce, ki jim je bila prošnja za mednarodno zaščito zavrnjena (27. člen ZUOPUE)

Zakon ureja možnost izdaje prvega enotnega dovoljenja za namen zaposlitve tudi tujcu, ki mu je bila na podlagi zakona, ki ureja mednarodno zaščito (ZMZ-1), prošnja za mednarodno zaščito zavrnjena in ki je vključen v sistem socialnega zavarovanja v času zavrnitve prošnje (kar pomeni na dan vročitve zavrnilne odločbe) za mednarodno zaščito ter je bil do trenutka zavrnitve prošnje za mednarodno zaščito najmanj devet mesecev vključen v sistem socialnega zavarovanja na podlagi zaposlitve (vštejejo se vsi

dnevi vključenosti v sistem socialnega zavarovanja na podlagi zaposlitve do vročitve zavrnilne odločbe, kar pomeni, da se ne zahteva neprekinjena devetmesečna vključenost v sistem socialnega zavarovanja na podlagi zaposlitve). Zakon tudi določa, da se enotno dovoljenje ne izda, če je bila prošnja za mednarodno zaščito zavrnilna zaradi izključitvenih razlogov v skladu z zakonom, ki ureja mednarodno zaščito (ZMZ-1). Upravna enota tudi v postopku izdaje enotnega dovoljenja po 27. členu zakona vlagatelju vloge izda potrdilo o vloženi vlogi za izdajo prvega enotnega dovoljenja, in sicer pod pogojem, da je vloga za izdajo prvega enotnega dovoljenja za namen zaposlitve vložena pravočasno, to je do izteka roka za prostovoljni odhod, kot je določen z odločbo o zavrnitvi prošnje za mednarodno zaščito in ki začne teči z dnem, ko je odločba o zavrnitvi prošnje za mednarodno zaščito izvršljiva.

Na podlagi Sklepa o podaljšanju ukrepov začasne ureditve na področju opravljanja dela tujih delavcev v Republiki Sloveniji (Uradni list RS, št. 83/24) so se zgoraj navedeni ukrepi začasne ureditve na področju opravljanja dela tujih delavcev v Republiki Sloveniji prenehali uporabljati 31. decembra 2024. Zaradi izvajanja v letu 2024 sprejetega Zakona o ukrepih za optimizacijo določenih postopkov na upravnih enotah (Uradni list RS, št. 62/24) je bil nadgrajen Register tujcev (evidenca o dovoljenjih za prebivanje tujcev). Nadgradnja med drugim omogoča, da se iz Registra tujcev za tujca ali njegovega delodajalca tiska tudi potrdilo o vloženi prošnji za izdajo enotnega dovoljenja za prebivanje in delo, ki ga navedeni zakon ureja in ki vpliva tudi na tujčev status, ki se vodi v Registru tujcev.

2. 2 STATISTIKA

V nadaljevanju so v grafičnih in razpredelnicih prikazih podani vsi podatki iz uradnih evidenc Ministrstva za notranje zadeve Republike Slovenije. Pri tem pojasnjujemo, da so v poglavju o zakonitih migracijah podatki predstavljeni v kategoriji državljanov tretjih držav¹ in državljanov EU. V kategorijo državljani EU so v vseh nadaljnjih navajanjih vključeni tudi državljani članic EGP in državljani Švicarske konfederacije. Enako so tudi v kategoriji potrdil za prijavo prebivanja za državljane EU v vseh nadaljnjih preglednicah in grafikoni všteta tudi potrdila o prijavi prebivanja državljanov EGP in dovoljenja za prebivanje državljanov Švicarske konfederacije.

2. 2. 1 Veljavna dovoljenja za prebivanje oziroma potrdila o prijavi prebivanja v letu 2024

Na dan 31. decembra 2024 je imelo v Republiki Sloveniji veljavno dovoljenje za prebivanje oziroma potrdilo o prijavi prebivanja 254.493 oseb. Od tega je imelo 138.125 državljanov tretjih držav veljavno dovoljenje za stalno prebivanje in 86.778 veljavno dovoljenje za začasno prebivanje. 14.562 državljanov EU je imelo na dan 31. decembra 2024 veljavno potrdilo o prijavi stalnega prebivanja, 15.028 pa veljavno potrdilo o prijavi prebivanja.

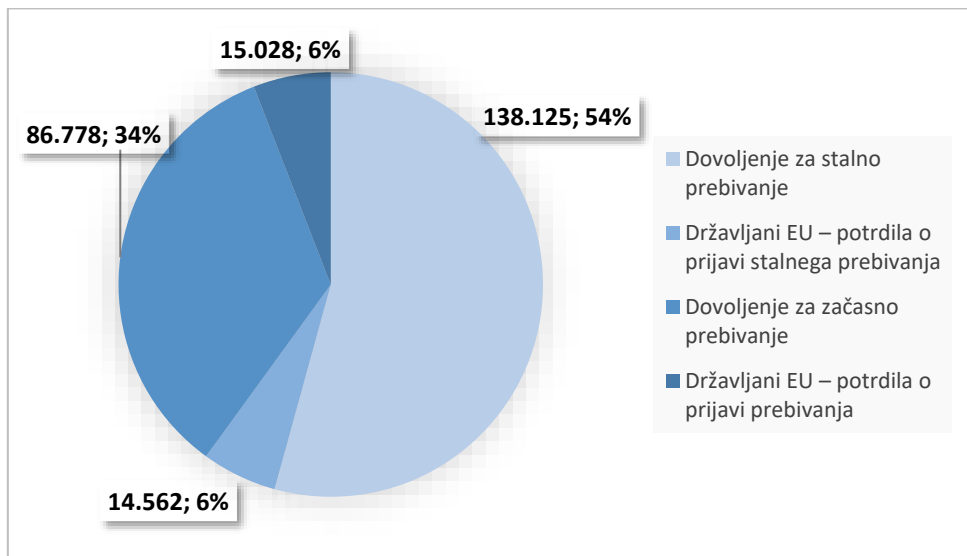
Preglednica 1: Prikaz števila posameznih vrst veljavnih dovoljenj za prebivanje na dan 31. decembra 2024

Dovoljenja za stalno prebivanje za državljane tretjih držav	Potrdila o prijavi stalnega prebivanja za državljane EU	Dovoljenja za začasno prebivanje za državljane tretjih držav	Potrdila o prijavi prebivanja za državljane EU
138.125	14.562	86.778	15.028

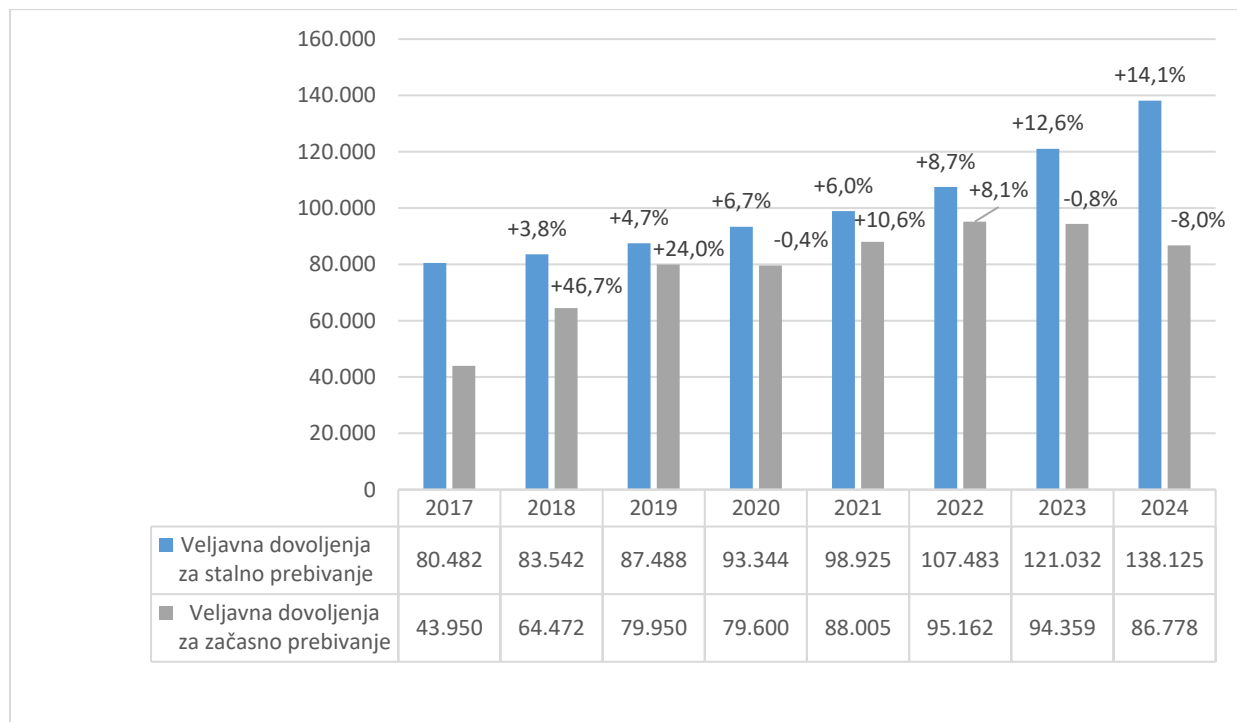
¹ Državljanji Združenega kraljestva Velike Britanije in Severne Irske se od 1. januarja 2021 naprej upoštevajo kot državljani tretjih držav.

152.687	101.806
SKUPAJ: 254.493	

Grafikon 1: Prikaz števila posameznih vrst veljavnih dovoljenj za prebivanje na dan 31. decembra 2024

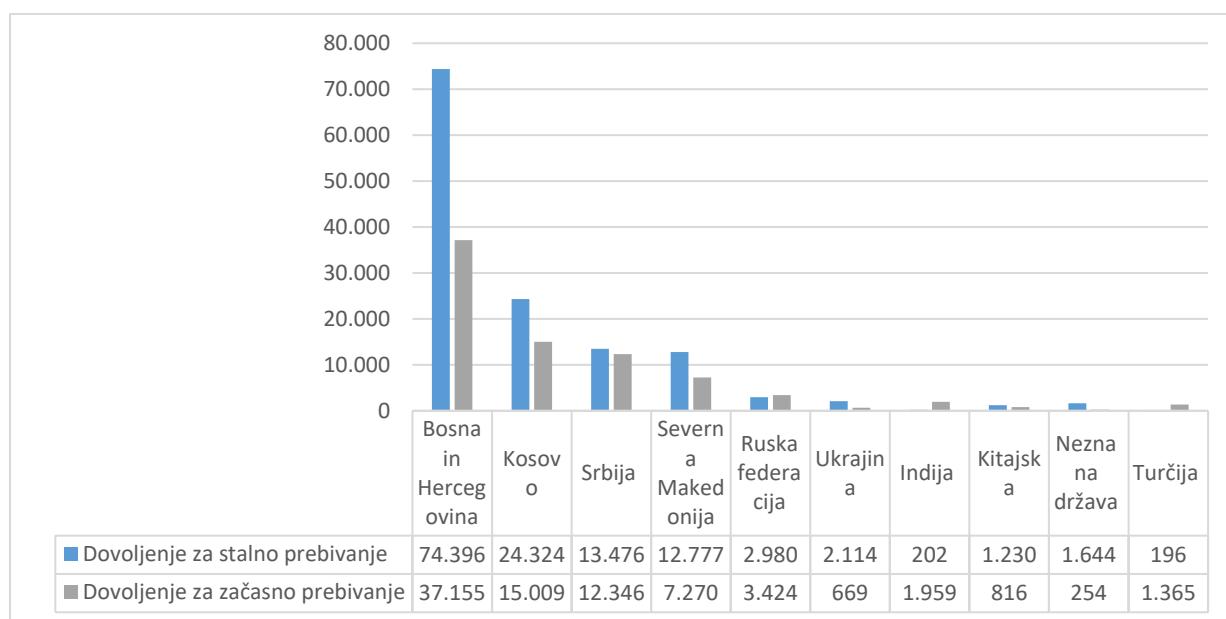

Grafikon 2: Gibanje števila veljavnih dovoljenj za začasno in stalno prebivanje na zadnji dan posameznega leta (na dan 31. decembra) za leta od 2017 do 2024

Podatki izkazujejo, da so na dan 31. decembra 2024 državljani Bosne in Hercegovine (50 %), Kosova (17,5 %) in Srbije (11,5 %) imeli največ veljavnih dovoljenj za prebivanje.

Grafikon 3: Pregled prvih desetih tretjih držav, katerih državljani so imeli na dan 31. decembra 2024 največ veljavnih dovoljenj za prebivanje v Republiki Sloveniji, pregled po tipu dovoljenja

Podatki izkazujejo, da so na dan 31. decembra 2024 državljani Bosne in Hercegovine (50 %), Kosova (17,5 %) in Srbije (11,5 %) imeli največ veljavnih dovoljenj za prebivanje.

Glede na namen prebivanja državljanov tretjih držav izhaja, da je imelo največ državljanov tretjih držav veljavno dovoljenje za začasno prebivanje zaradi zaposlitve in dela² – 58.397 (67 % vseh veljavnih dovoljenj za začasno prebivanje); temu sledi namen združitve družine s 16.369 dovoljenji (19 % vseh veljavnih dovoljenj za začasno prebivanje).

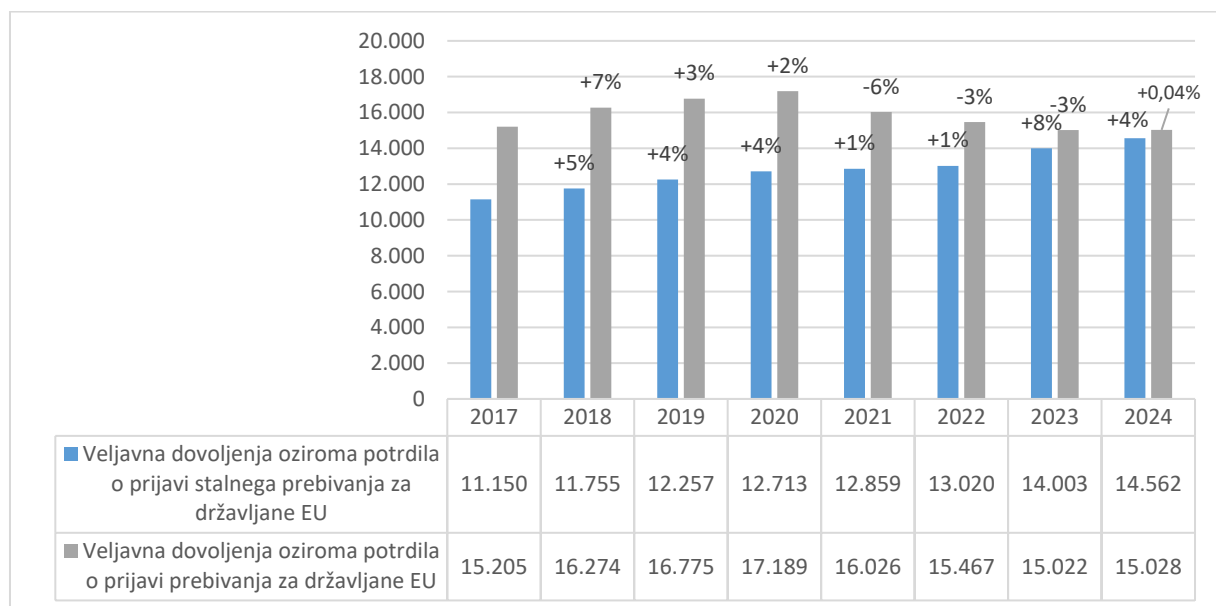
Preglednica 2: Število veljavnih dovoljenj za začasno prebivanje na dan 31. decembra 2024 glede na razlog oziroma namen prebivanja v Republiki Sloveniji

Razlog/namen	Število
Zaposlitev ali delo	58.397
Združitev družine	16.369
Združitev družine – družinski član državljan EU ali slovenskega državljan	4475
Študij	5228
Drugo³	2309
SKUPAJ	86.778

² Kategorija zaposlitev ali delo zajema vsa enotna dovoljenja (to je enotna dovoljenja za prebivanje in delo, zaradi visokokvalificirane zaposlitve – modre karte EU, zaradi opravljanja dela kot samozaposlena oseba, zaradi iskanja zaposlitve oziroma samozaposlitve, zaradi opravljanja pripravništva, za napotene delavce, za osebo, premeščeno znotraj gospodarske družbe, za dnevne delovne migrante in za sezonsko delo) ter dovoljenja za začasno prebivanje, izdana zaradi raziskovalnega dela, višješolskega ali visokošolskega izobraževalnega dela ter prostovoljskega dela.

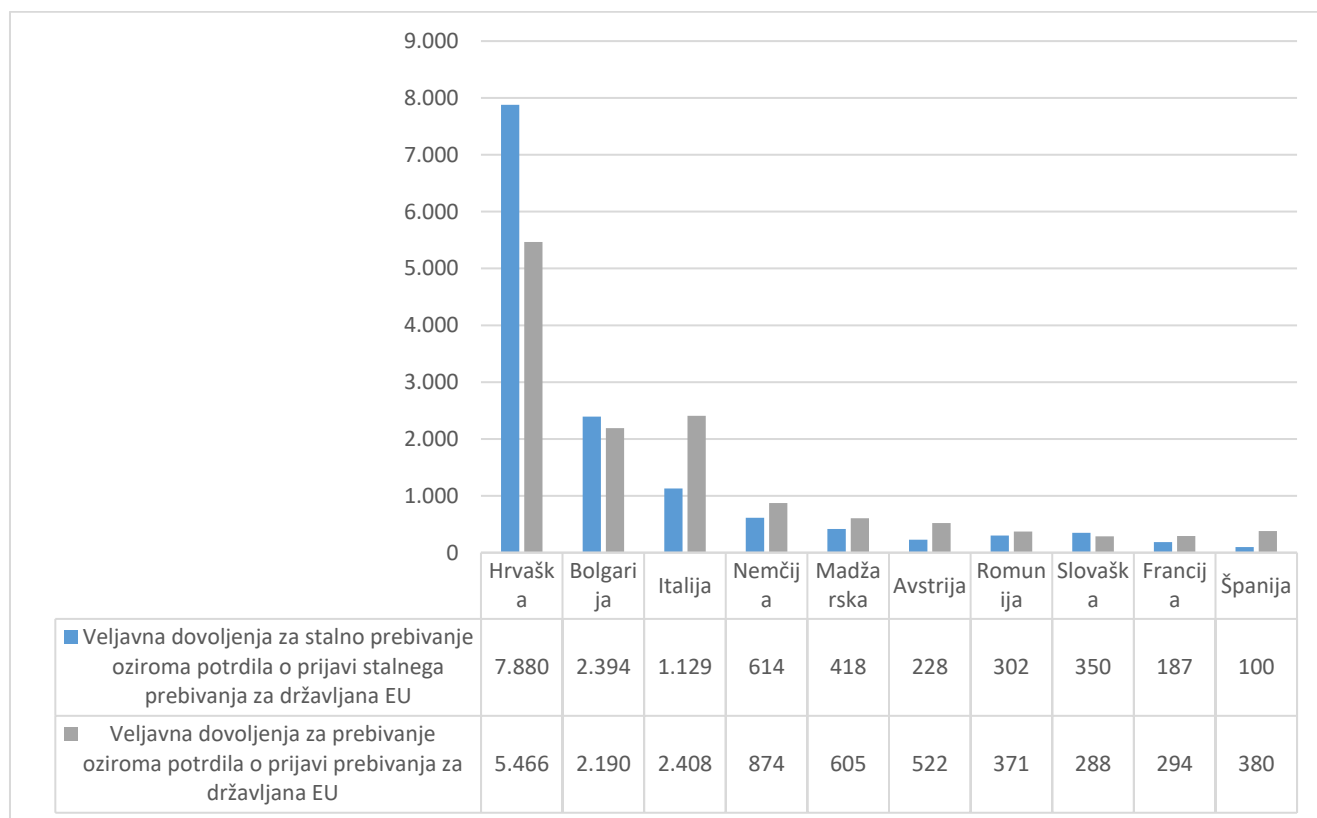
³ V kategoriji drugo so zajeta dovoljenja za prebivanje, izdana tujcu slovenskega rodu, otroku tujca, državljan EU, begunca ali osebe s subsidiarno zaščito, rojenega v Republiki Sloveniji, otroku osebe z mednarodno zaščito rojenega v tujini, žrtvam družinskega nasilja, trgovine z ljudmi ali nezakonitega zaposlovanja, zaradi interesa Republike Slovenije ali drugih utemeljenih razlogov.

Grafikon 4: Gibanje števila veljavnih dovoljenj za prebivanje oziroma potrdil o prijavi prebivanja za državljane EU na zadnji dan posameznega leta (na dan 31. decembra) za leta 2017 do 2024

Na dan 31. decembra 2024 so imeli med državljani EU največ veljavnih dovoljenj za prebivanje državljani Republike Hrvaške (45 %), Bolgarije (15 %) in Italije (12 %).

Grafikon 5: Pregled prvih desetih držav EU, katerih državljani so imeli na dan 31. decembra 2024 največ veljavnih potrdil o prijavi prebivanja

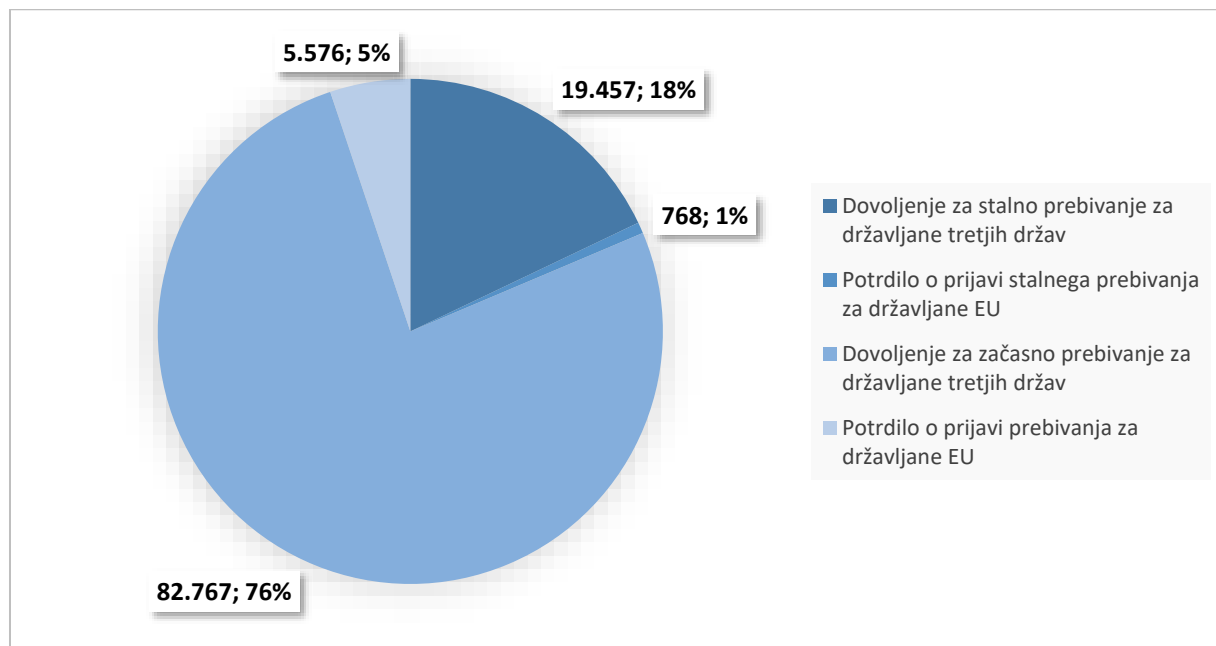
2. 2. 2 Izdana dovoljenja za prebivanje oziroma potrdila o prijavi prebivanja v letu 2024

V letu 2024 je bilo skupno izdanih 82.767 dovoljenj za začasno prebivanje državljanov tretjih držav in 5576 potrdil o prijavi prebivanja za državljane EU. Izdanih je bilo 19.457 dovoljenj za stalno prebivanje državljanom tretjih držav in 768 potrdil o prijavi stalnega prebivanja za državljane EU.

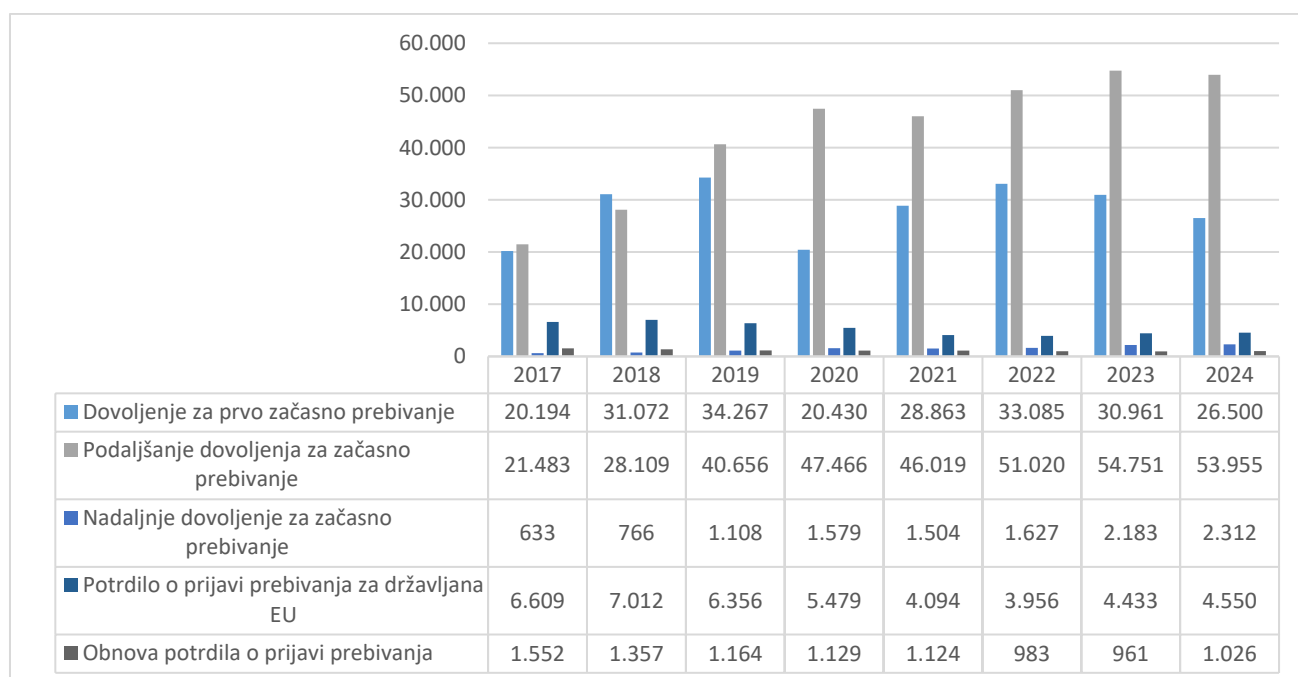
Preglednica 3: Število izdanih dovoljenj za prebivanje oziroma potrdil o prijavi prebivanja v letu 2024

Dovoljenja za stalno prebivanje za državljane tretjih držav	Potrdila o prijavi stalnega prebivanja za državljane EU	Dovoljenja za začasno prebivanje za državljane tretjih držav	Potrdila o prijavi prebivanja za državljane EU
19.457	768	82.767	5.576
20.225		88.343	
SKUPAJ: 108.568			

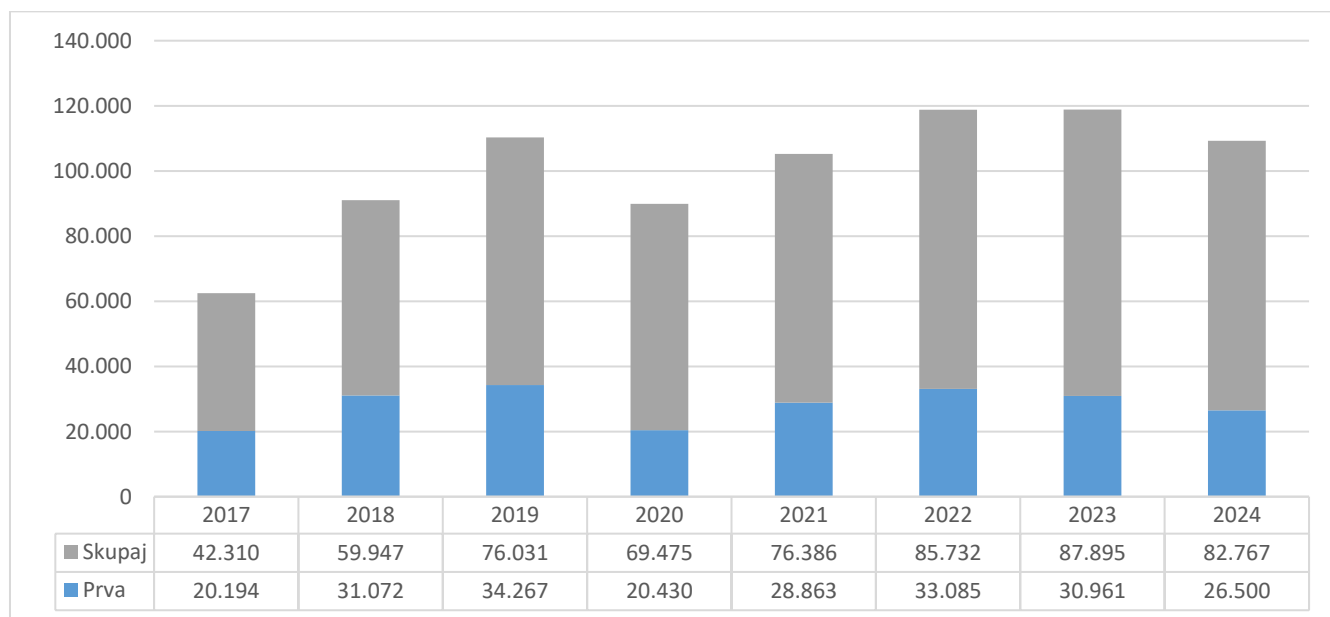
Grafikon 6: Prikaz števila izdanih dovoljenj za prebivanje oziroma potrdil o prijavi prebivanja v letu 2024

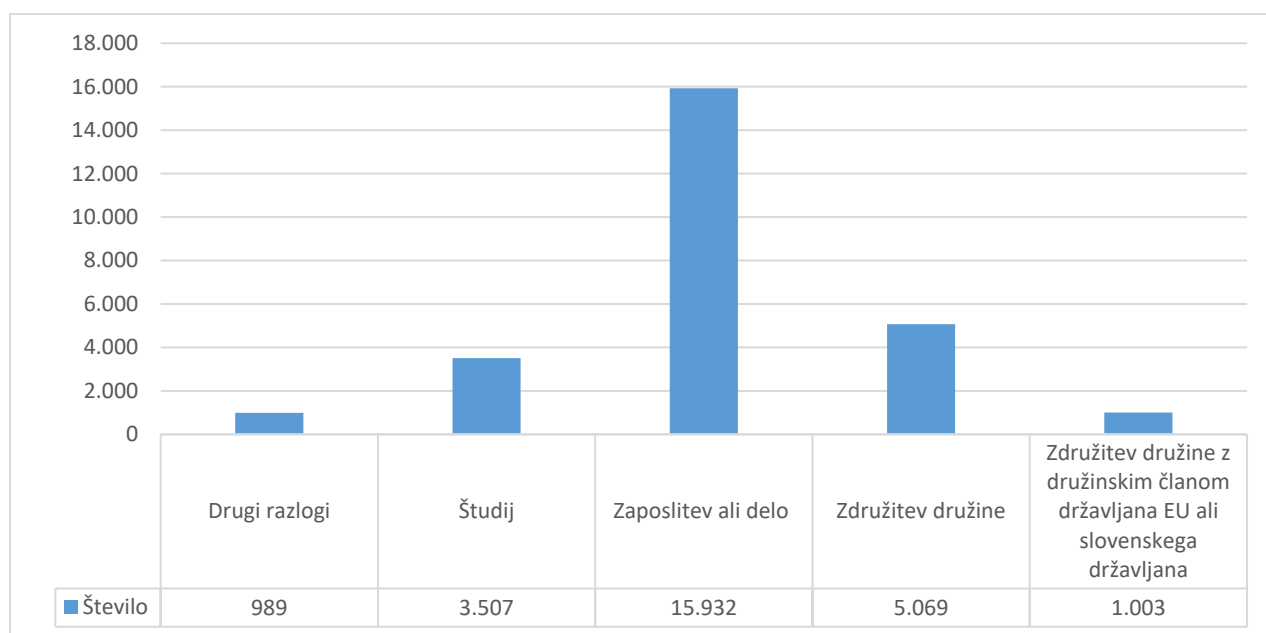
Grafikon 7: Število izdanih dovoljenj za začasno prebivanje oziroma potrdil o prijavi prebivanja v obdobju od 1. januarja 2017 do 31. decembra 2024 glede na vrsto dovoljenja

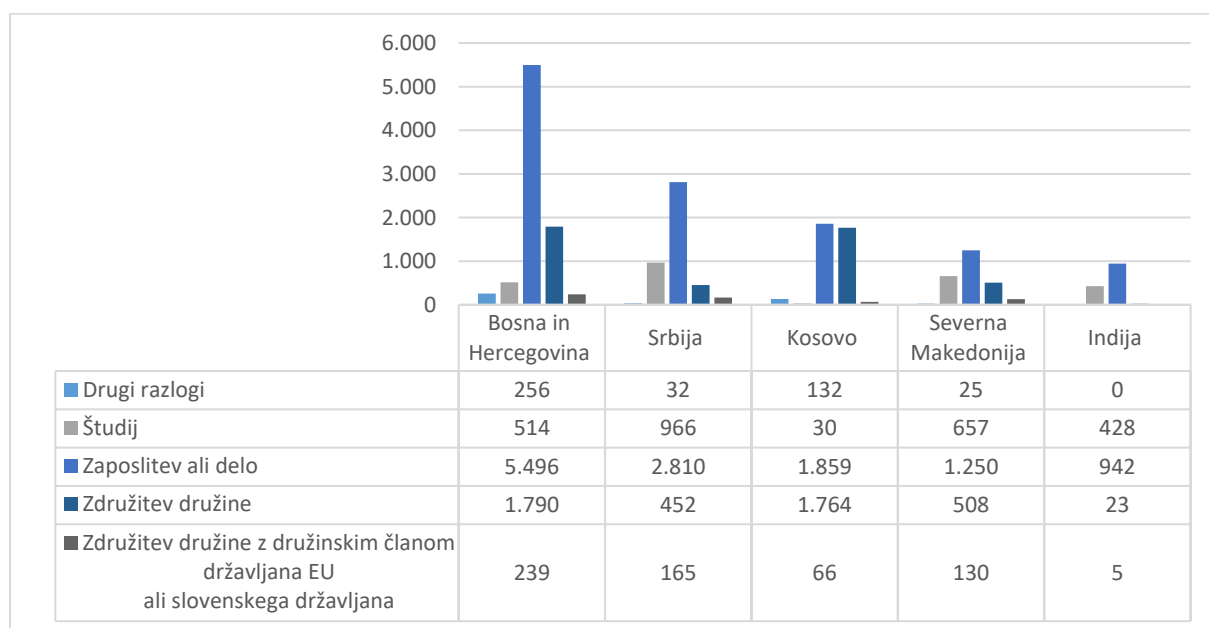
Grafikon 8: Razmerje med izdanimi dovoljenji za prvo začasno prebivanje in med vsemi izdanimi dovoljenji za začasno prebivanje državljanom tretjih držav v obdobju od 1. januarja 2017 do 31. decembra 2024

Grafikon 9: Izdana prva dovoljenja za začasno prebivanje v letu 2024 po razlogu oziroma namenu prebivanja v Republiki Sloveniji

Grafikon 10: Pregled prvih petih tretjih držav, katerih državljanom je bilo v letu 2024 izdanih največ prvih dovoljenj za začasno prebivanje, po razlogu oziroma namenu prebivanja v Republiki Sloveniji

2. 2. 3 Druge odločitve. sprejete v postopkih izdaje dovoljenja za prebivanje oziroma potrdila o prijavi prebivanja

Upravne enote so v postopkih izdaje dovoljenj za prebivanje v 9717 primerih ustavile postopek, 548 prošelj je bilo zavrženih, v 2021 primerih pa je bila prošnja za izdajo dovoljenja za prebivanje oziroma potrdila o prijavi prebivanja zavržena.

Spodnja preglednica prikazuje podatke o ustavljenih postopkih ter zavrženih in zavrženih vlogah v letu 2024 po državljanstvu.

Preglednica 4: Število ustavljenih postopkov ter zavrženih in zavrženih vlog v letu 2024 po državljanstvu

	Državljeni EU	Tretje države	SKUPAJ
Ustavitev	1.383	8.334	9.717
Zavrnitev	41	1.980	2.021
Zavrženje	39	509	548
SKUPAJ	1.463	10.823	12.286

Upravne enote so odločale tudi v postopkih prenehanja dovoljenja za prebivanje oziroma potrdila o prijavi prebivanja. Spodnja preglednica prikazuje podatke o številu prenehanj in razlogih za prenehanje dovoljenj oziroma potrdil o prijavi prebivanja po državljanstvu.

Preglednica 5: Število prenehanj in razlogov za prenehanje dovoljenj oziroma potrdil o prijavi prebivanja, po državljanstvu

Prenehanja 2024	Državljeni EU	Tretje države	SKUPAJ
Pridobitev državljanstva Republike Slovenije	90	1.466	1.556
Pridobitev dovoljenja za stalno prebivanje	355	12.481	12.836
Odrek	199	1.824	2.023
Izselitev iz Republike Slovenije	1	87	88
Smrt	98	255	353
Razveljavitev	2	2.155	2.157
Potek veljavnosti	7	532	539
Izselitev iz območja Evropske unije	1	12	13
Neizpolnjevanje pogojev za izdajo potrdila o prijavi prebivanja	4		4
Naknadna ugotovitev, da niso izpolnjeni pogoji za izdajo potrdila o prijavi prebivanja	0		0

Odpoved prebivanja	1	4	5
Kazen – izgon tujca iz Republike Slovenije	0	0	0
Pridobitev statusa rezidenta za daljši čas v drugi državi članici Evropske unije		3	3
Pridobitev modre karte v drugi državi članici EU		0	0
SKUPAJ	758	18.819	19.577

2. 2. 4 Statistični podatki po Zakonu o povračilu škode osebam, izbrisanim iz registra stalnega prebivalstva⁴

Preglednici 6 in 7 prikazujeta osnovne statistične podatke v postopkih za določitev denarne odškodnine in priznanje statusa upravičenca na podlagi Zakona o povračilu škode osebam, izbrisanim iz registra stalnega prebivalstva (ZPŠOIRSP), v obdobju od 18. junija 2014 do 31. decembra 2024 (podatki so pridobljeni iz evidence, ki se na podlagi 24. člena ZPŠOIRSP vodi o odločitvah in izplačilih denarne odškodnine).

Preglednica 6: Število zahtev za določitev denarne odškodnine, zahtev za priznanje statusa upravičenca in tožb

Število vloženih zahtev za določitev denarne odškodnine v upravnem postopku	Število vloženih zahtev za priznanje statusa upravičenca	Število vloženih predlogov za plačilo denarne odškodnine v predhodnem postopku na Državno odvetništvo Republike Slovenije	Število vloženih tožb v sodnem postopku
8.048	87	90	383

Preglednica 7: Število in vrsta izdanih odločitev v upravnem postopku

	Ugodeno	Zavrnitev	Zavrženje	Ustavitev
Število odločitev o določitvi denarne odškodnine	5.782	1.957	192	91

⁴ Zakon o povračilu škode osebam, ki so bile izbrisane iz registra stalnega prebivalstva (Uradni list RS, št. 99/13), je začel veljati 18. decembra 2013, uporabljamo pa ga od 18. junija 2014.

Število odločitev o priznanju statusa upravičenca	7	33	7	20
SKUPAJ	5.789	1.990	199	111

Preglednica 8: Skupni znesek določenih odškodnin (v evrih)

Skupni znesek določenih odškodnin na podlagi pravnomočnih odločitev v upravnem postopku	26.739.450,00
---	---------------

Izplačila odškodnin, določenih v upravnem postopku, upravičencem potekajo tekoče. Na podlagi ZPŠOIRSP so upravne enote v letu 2014 upravičencem izplačale skupaj 3.977.200 evrov, v letu 2015 skupaj 5.135.686 evrov, v letu 2016 skupaj 5.117.622 evrov, v letu 2017 skupaj 5.178.900 evrov, v letu 2018 skupaj 4.555.155 evrov, v letu 2019 skupaj 1.752.844 evrov, v letu 2020 skupaj 619.940 evrov, v letu 2021 skupaj 288.737 evrov, v letu 2022 skupaj 40.740 evrov, v letu 2023 skupaj 28.722 evrov in v letu 2024 skupaj 9.674 evrov. Od začetka uporabe ZPŠOIRSP do 31. decembra 2024 je bilo tako skupaj izplačanih 26.705.220 evrov odškodnin, določenih v upravnem postopku (vir: MJU, Služba za upravne enote).

Poleg zahtev za določitev denarne odškodnine v upravnem postopku je bilo v obdobju od začetka uporabe ZPŠOIRSP do 31. decembra 2024 na Državno odvetništvo Republike Slovenije vloženi tudi 90 predlogov za plačilo denarne odškodnine v predhodnem postopku, sodišča pa so prejela 383 tožb za plačilo denarne odškodnine v sodnem postopku (navedeni podatki so pridobljeni iz evidence, ki se na podlagi 24. člena ZPŠOIRSP vodi o odločitvah in izplačilih denarne odškodnine).

2. 2. 5 Postopki na prvi in drugi stopnji v pristojnosti Ministrstva za notranje zadeve Republike Slovenije

V letu 2024 je Ministrstvo za notranje zadeve Republike Slovenije kot organ prve stopnje na podlagi tretjega odstavka 51. člena Zakona o tujcih (ZTuj-2) izdalo pet dovoljenj za začasno prebivanje tujcu, čigar prebivanje v Republiki Sloveniji je v interesu države.

Direktorat za migracije na Ministrstvu za notranje zadeve Republike Slovenije, je v letu 2024 kot organ prve stopnje prejel tudi 178 prošenj za izdajo dovoljenja za prebivanje zaradi združitve družine z osebo s priznano mednarodno zaščito v Republiki Sloveniji, vloženi na podlagi ZTuj-2 (gre za povečanje v primerjavi z letom 2023, ko je bila vložena 101 prošnja, in letom 2022, ko je bilo vloženi 75 prošenj). Od 178 vloženi prošenj je bilo 173 prošenj za izdajo dovoljenja za stalno prebivanje zaradi združitve s tujcem s priznanim statusom begunca v Republiki Sloveniji (115 državljanom Republike Burundi, 16 državljanom Sirske arabske republike, 15 državljanom Islamskega emirata Afganistan, šestim državljanom Države Palestine, štirim državljanom Republike Kamerun, štirim državljanom Ruske federacije, štirim državljanom Republike Južne Afrike, trem državljanom Republike Irak, dvema državljanoma Države Eritreje, dvema državljanoma Zvezne republike Nigerije, enemu državljanu Republike Gambije in enemu državljanu Islamske republike Iran) ter pet prošenj za izdajo dovoljenja za začasno prebivanje zaradi združitve družine s tujcem, ki ima v Republiki Sloveniji priznano subsidiarno zaščito (štirim državljanom Islamskega emirata Afganistan in enemu državljanu Ruske federacije).

V letu 2024 je Direktorat za migracije odločil o 117 prošnjah za izdajo dovoljenja za prebivanje zaradi združitve družine z osebo z mednarodno zaščito v Republiki Sloveniji, od tega je bilo 82 prošnjam

ugodeno in izdano dovoljenje za prebivanje, 13 prošelj je bilo zavrnjenih, v 22 zadevah pa je bil postopek ustavljen.

V letu 2024 je Direktorat za migracije kot organ prve stopnje na Ministrstvu za notranje zadeve Republike Slovenije izdal tudi 22 potnih listov za tujca družinskim članom oseb s priznano mednarodno zaščito v Republiki Sloveniji. Potni listi za tujca so bili družinskim članom, ki jim je bilo v Republiki Sloveniji izdano dovoljenje za prebivanje in niso imeli veljavne potne listine, izdani za namen vstopa družinskega člana v Republiko Slovenijo v skladu s šestim odstavkom 98. člena ZTuj-2.

V letu 2024 je Direktorat za migracije kot organ druge stopnje prejel 81 pritožb zoper odločitve upravnih enot v postopkih izdaje ali prenehanja dovoljenj za prebivanje ali potrdil o prijavi prebivanja po ZTuj-2. V letu 2024 Direktorat za migracije ni prejel nobene pritožbe v postopku izdaje dovoljenja za stalno prebivanje po Zakonu o urejanju statusa državljanov drugih držav naslednic nekdanje SFRJ v Republiki Sloveniji (ZUSDDD)⁵ ali v postopku določitve denarne odškodnine po ZPŠOIRSP.

V letu 2024 je Direktorat za migracije odločil o 77 pritožbah v postopkih po ZTuj-2.

⁵ Zakon o urejanju statusa državljanov drugih držav naslednic nekdanje SFRJ v Republiki Sloveniji (Uradni list RS, št. 76/10 – uradno prečiščeno besedilo – ZUSDDD).

3 MEDNARODNA ZAŠČITA

3.1 STATISTIKA

V nadaljevanju so v grafičnih in razpredelnih prikazih podani vsi podatki, ki izhajajo iz uradnih evidenc Ministrstva za notranje zadeve Republike Slovenije.

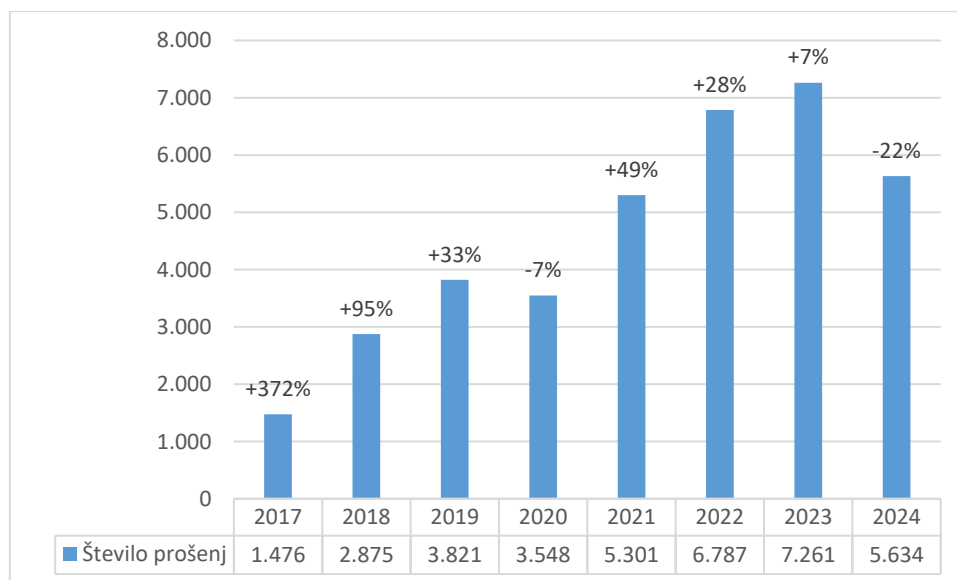
3.1.1 Struktura prosilcev v postopkih mednarodne zaščite v letu 2024

V letu 2024 je število vloženih prošenj za mednarodno zaščito upadalo ter v marcu padlo pod ravni iz leta 2023. Število prošenj se je povečalo v tretjem in četrtem kvartalu leta 2024, vendar ni preseglo vrednosti iz leta 2023. V primerjavi z letom 2023 je bilo v letu 2024 skupno vloženih za 22 % manj prošenj za mednarodno zaščito.

Preglednica 9: Število prošenj za mednarodno zaščito v zadnjih osmih letih

Leto	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Število prošenj	1.476	2.875	3.821	3.548	5.301	6.787	7.261	5.634

Grafikon 11: Spreminjanje števila prošenj za mednarodno zaščito v zadnjih osmih letih

Enako kot v preteklem letu so največ prošenj vložili državljani Maroka (63 % vseh vloženih prošenj), sledili pa so jim državljani Alžirije (8 % vseh vloženih prošenj) in državljani Afganistana (7 % vseh vloženih prošenj). Opaziti je porast števila prosilcev iz Afganistana, ki so v letih 2021 in 2022 sestavljali največjo skupino prosilcev.

Preglednica 10: Prvih deset držav izvora, katerih državljani so vložili največ prošenj za mednarodno zaščito v letu 2024

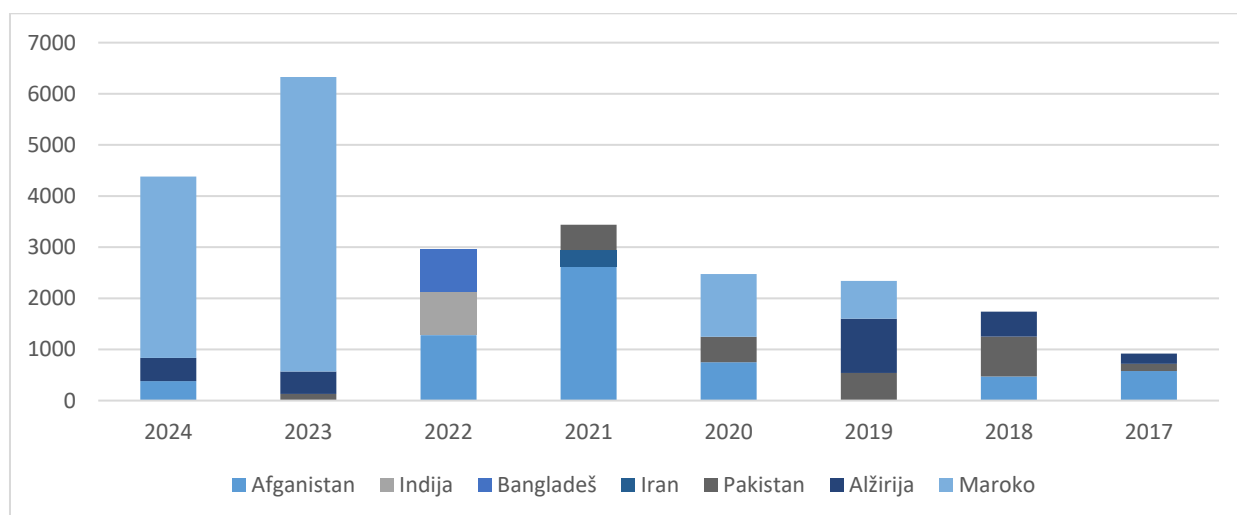
Država izvora	Število prosilcev
Maroko	3.548
Alžirija	452

Afganistan	382
Sirija	198
Egipt	172
Ukrajina	123
Tunizija	97
Pakistan	83
Nepal	70
Bangladeš	55

Preglednica 11: Tri najpogostejše države izvora v zadnjih sedmih letih

Leto	Država izvora – število prošenj					
2024	Maroko	3.548	Alžirija	452	Afganistan	382
2023	Maroko	5.760	Alžirija	437	Pakistan	131
2022	Afganistan	1.279	Indija	851	Bangladeš	825
2021	Afganistan	2.614	Pakistan	493	Iran	331
2020	Maroko	1.226	Afganistan	751	Pakistan	498
2019	Alžirija	1.060	Maroko	741	Pakistan	540
2018	Pakistan	780	Alžirija	488	Afganistan	470
2017	Afganistan	578	Alžirija	201	Pakistan	140

Grafikon 12: Spreminjanje števila prošenj v zadnjih osmih letih glede na tri najpogostejše države izvora

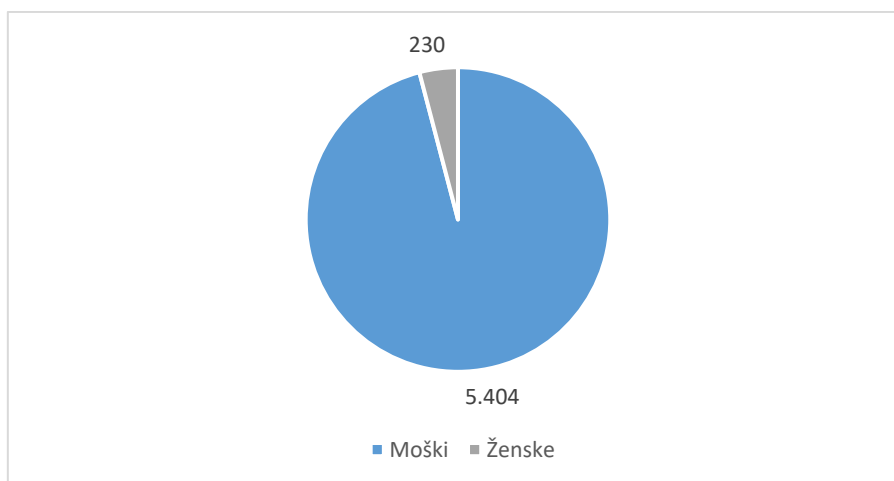

V letu 2024 je za mednarodno zaščito zaprosilo 5.404 moških, kar pomeni 96 % vloženih prošenj, in 230 žensk, kar pomeni 4 % vloženih prošenj. Največ prosilcev je bilo v starostni skupini 18–34 let (81 % vseh vloženih prošenj).

Preglednica 12: Število prosilcev za mednarodno zaščito v letu 2024 po spolu

Moški	Ženske
5.404	230
SKUPAJ: 5.634	

Grafikon 13: Število prosilcev za mednarodno zaščito v letu 2024 po spolu

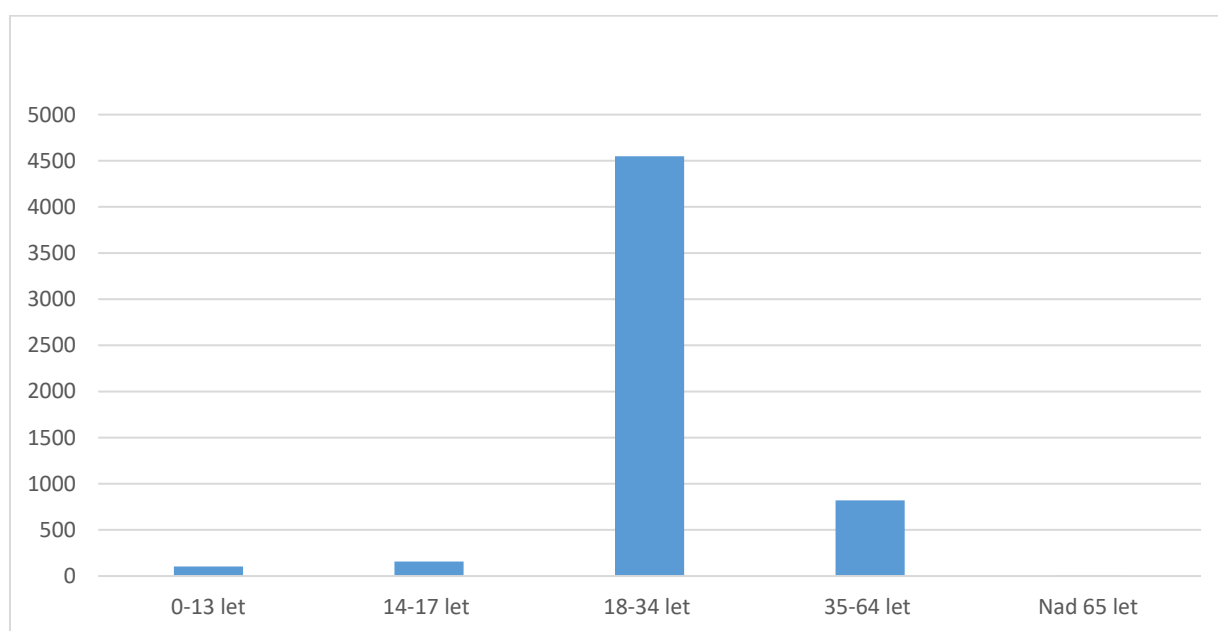

Preglednica 13: Število prosilcev za mednarodno zaščito v letu 2024 po starosti

Starost	Število
0–13 let	103

14–17 let	157
18–34 let	4548
35–64 let	819
nad 65 let	7
SKUPAJ	5.634

Grafikon 14: Število prosilcev za mednarodno zaščito v letu 2024 po starosti

3.1.2 Struktura mladoletnih prosilcev brez spremstva

V letu 2024 se je povečalo število mladoletnih prosilcev brez spremstva, in sicer za kar 200 % v primerjavi z letom 2023. Od vseh mladoletnih otrok prosilcev za mednarodno zaščito (skupaj so mladoletni prosilci vložili 260 prošenj) je bilo 54 % takih, ki so v Republiko Slovenijo prišli brez staršev ali drugega zakonitega zastopnika.

Preglednica 14: Število mladoletnih prosilcev brez spremstva glede na državo izvora v letu 2024

Država izvora	Število prosilcev
Afganistan	5
Burundi	3
Egipt	19
Gambija	3
Irak	2
Mavretanija	1

Maroko	85
Nigerija	1
Pakistan	3
Senegal	2
Sirija	17
Skupaj	141

Preglednica 15: Število mladoletnih prosilcev brez spremstva po spolu in starosti v letu 2024

Starost	Dečki	Deklice
0–13 let	6	0
14–17 let	131	4
SKUPAJ	137	4

3.1.3 Odločanje v postopkih mednarodne zaščite

Tudi v letu 2024 se je nadaljeval trend samovoljnega zapuščanja Republike Slovenije, zaradi česar je bilo 54 % rešenih postopkov ustavljenih. Po drugi strani pa se je v referenčnem obdobju zmanjšalo število vloženih prošelj, pri katerih je bilo ugotovljeno, da je za njihovo obravnavo pristojna druga država članica EU (tako imenovani dublinski postopek). Takih primerov je bilo kar 2.387 oziroma za 42 % manj kot prejšnje leto.

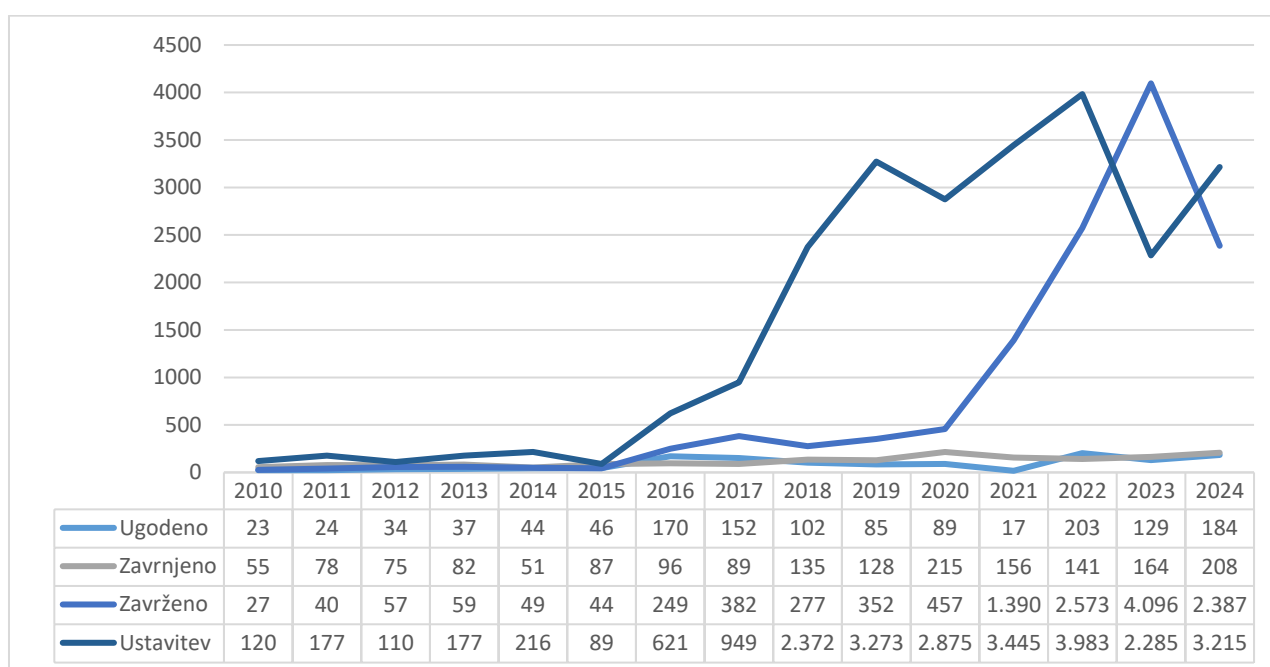
V primerjavi z letom 2023 se je vsebinsko odločanje povečalo za 34 %, skupno pa je obsegalo le 6,5 % vseh rešenih primerov.

Preglednica 16: Struktura rešenih prošelj za mednarodno zaščito od leta 2010 do konca leta 2024

Vrsta odločitve Leto	Ugodeno	Zavrjeno	Zavrženo	Ustavitev	SKUPAJ
2010	23	55	27	120	225
2011	24	78	40	177	319
2012	34	75	57	110	276
2013	37	82	59	177	355
2014	44	51	49	216	360
2015	46	87	44	89	266
2016	170	96	249	621	1.136
2017	152	89	382	949	1.572

2018	102	135	277	2.372	2.886
2019	85	128	352	3.273	3.838
2020	89	215	457	2.875	3.636
2021	17	156	1.390	3.445	5.008
2022	203	141	2.573	3.983	6.900
2023	129	164	4.096	2.285	6.674
2024	184	208	2.387	3.215	5.994

Grafikon 15: Gibanje strukture rešenih prošelj za mednarodno zaščito od leta 2010 do konca leta 2024

Čas odločanja je v letu 2024 v povprečju trajal enako kot prejšnje leto, in sicer 45 dni, medtem ko se je čas vsebinskega odločanja nekoliko podaljšal in je v letu 2024 trajal 174 dni (leta 2023 111 dni, leta 2022 148 dni in leta 2021 210 dni).

3.1.4 Osebe, ki so za mednarodno zaščito zaprosile tudi v drugi državi članici EU

Po uredbi EURODAC⁶ se od leta 2004 v centralni sistem prstnih odtisov EURODAC vnašajo prstni odtisi naslednjih kategorij tujcev:

1. kategorija – tujci, ki v državi članici zaprosijo za mednarodno zaščito;

⁶ Uredba (EU) št. 603/2013 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 26. junija 2013 o vzpostavitvi sistema Eurodac za primerjavo prstnih odtisov zaradi učinkovite uporabe Uredbe (EU) št. 604/2013 o vzpostavitvi meril in mehanizmov za določitev države članice, odgovorne za obravnavanje prošnje za mednarodno zaščito, ki jo v eni od držav članic vložijo državljani tretje države ali oseba brez državljanstva, in o zahtevah za primerjavo s podatki iz sistema Eurodac, ki jih vložijo organi kazenskega pregona držav članic in Europol za namene kazenskega pregona, ter o spremembi Uredbe (EU) št. 1077/2011 o ustanovitvi Evropske agencije za operativno upravljanje obsežnih informacijskih sistemov s področja svobode, varnosti in pravice.

2. kategorija – tujci, ki so prijeli zaradi nezakonitega prehoda državne meje in niso bili vrnjeni v drugo državo;
3. kategorija – tujci, ki so nezakonito na ozemlju države članice EU in pri katerih se država odloči preveriti, ali so morda kdaj prej v drugi državi zaprosili za mednarodno zaščito.

Na podlagi zbranih odtisov v zbirki EURODAC, ki je osnovno orodje za izvajanje dublinske uredbe, se lahko ugotovi, ali je prosilec predhodno že zaprosil za mednarodno zaščito v kateri drugi državi članici EU ali pridružen državi članici in ali ga je prijela policija ob nepravilnem vstopu na območje EU, v državi članici, v kateri je vstopil na območje EU. V dublinskih postopkih, ki se izvajajo med državami članicami v skladu s Dublinsko uredbo 604/2013,⁷ pa se določi, katera država je odgovorna za obravnavanje prošnje prosilca za mednarodno zaščito. V letu 2024 se je trend prejetih zahtevkov nadaljeval enakomerno, saj je Republika Slovenija v dublinskih postopkih prejela skoraj enako število zahtevkov za prevzem odgovornosti za obravnavanje prosilcev v postopku za priznanje mednarodne zaščite kot v letu 2023. V letu 2024 je Slovenija odgovornost za obravnavanje prošnje potrdila v 830 primerih (50,5 %).

Preglednica 17: Prevzem odgovornosti Republike Slovenije za obravnavo tujcev v postopku za priznanje mednarodne zaščite za obdobje 2022–2024

	Sprejem oseb 2022	Sprejem oseb 2023	Sprejem oseb 2024
Pozitivni odgovori	1.693	1.006	830
Izvedba	257 (15 %)	182 (18,3 %)	167 (20,1 %)

V letu 2024 je Republika Slovenija drugim državam članicam poslala kar za 39 % manj zahtevkov za prevzem odgovornosti za obravnavanje tujcev v postopku za priznanje mednarodne zaščite kot pa v letu 2023. V letu 2024 so države članice EU odgovornost za obravnavanje prošnje sprejele v 2266 primerih oziroma 78,8 %, kar je manj kot leta 2023 (96,33 %) in hkrati več kot leta 2022 (71,22 %).

Preglednica 18: Prevzem odgovornosti drugih držav članic EU za obravnavo tujcev v postopku za priznanje mednarodne zaščite za obdobje 2022–2024

	Predaja oseb 2022	Predaja oseb 2023	Sprejem oseb 2024
Pozitivni odgovori	1.408	4.310	2.266
Izvedba	20 (1,4 %)	13 (0,33 %)	68 (2,73 %)

3.1.5 Struktura oseb, ki jim je bil priznan status mednarodne zaščite v letu 2024

V obdobju 1995–2024 je bila v Republiki Sloveniji priznana mednarodna zaščita 1525 osebam. V letu 2024 je bila mednarodna zaščita priznana 184 osebam, 150 osebam je bil priznan status begunca, 34 osebam pa status subsidiarne zaščite. Največ statusov mednarodne zaščite je bilo priznanih državljanom Burundija (70), Afganistana (43) in Ukrajine (36).

Preglednica 19: Število vseh oseb, ki jim je bila priznana mednarodna zaščita od leta 1995 do konca leta 2024, po vrsti statusa in spolu

Spol	Moški	Ženske	Skupaj
Vrsta statusa			

⁷ Uredba (EU) št. 604/2013 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 26. junija 2013 o vzpostavitvi meril in mehanizmov za določitev države članice, odgovorne za obravnavanje prošnje za mednarodno zaščito, ki jo v eni od držav članic vložijo državljani tretje države ali oseba brez državljanstva.

Status begunca	732	315	1047
Status subsidiarne zaščite	217	172	389
Azil iz humanitarnih razlogov ⁸	55	34	89
SKUPAJ	1.004	521	1.525

Preglednica 20: Število oseb, ki jim je bil priznan status mednarodne zaščite v letu 2024, po vrsti statusa in spolu

Spol Vrsta statusa	Moški	Ženske	SKUPAJ
Status begunca	111	39	150
Status subsidiarne zaščite	20	14	34
SKUPAJ	131	53	184

Preglednica 21: Število oseb, ki jim je bila v letu 2024 priznana mednarodna zaščita, glede na državo izvora

Država izvora	Število oseb s priznano mednarodno zaščito
Burundi	70
Afganistan	43
Ukrajina	36
Rusija	7
Sirija	5
Senegal	3
Iran	2
Irak	2
Jordanija	2
Nigerija	2
Palestina	2
Turčija	2
Belorusija	1
Kamerun	1
Kongo	1
Gambija	1
Gana	1
Maroko	1
Mjanmar	1
Mali	1

⁸ Novela ZAzil je marca 2006 azil iz humanitarnih razlogov ukinila in uvedla subsidiarno zaščito.

3. 1. 6 Vložena pravna sredstva v postopkih mednarodne zaščite

V postopkih mednarodne zaščite je bilo v letu 2024 vloženi 287 tožb in 120 pritožb zoper sodbo Upravnega sodišča Republike Slovenije.

Preglednica 22: Vložena pravna sredstva po posameznih primerih v letu 2024

	Vložena tožba	Vložena pritožba
Omejitev gibanja	9	3
Prošnja za mednarodno zaščito		
– zavrnjena	134	51
– ugodena		
– zavržena	109	51
– ustavitev	2	
Zahtevek za uvedbo ponovnega postopka	33	15
Skupaj	287	120

3. 2 SODNA PRAKSA

V letu 2024 so v sodni praksi prevladovali sodne odločitve v zvezi s postopki po Uredbi (EU) št. 604/2013 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 26. junija 2013 o vzpostavitvi meril in mehanizmov za določitev države članice, odgovorne za obravnavanje prošnje za mednarodno zaščito, ki jo v eni od držav članic vložijo državljani tretje države ali oseba brez državljanstva (prenovitev) (UL L št. 180 z dne 29. 6. 2013, str. 31), tako imenovani dublinski postopki. Sodna praksa v zvezi s temi postopki je bila zelo raznolika, odvisna predvsem od države, v katero je država članica prosilca nameravala predati, kakor tudi od osebnih okoliščin prosilca.

Veliko je bilo tudi sodnih odločitev v zvezi s prošnjami, ki so bile zavrnjene kot očitno neutemeljene, in v zvezi z zavrnjenimi zahtevki za uvedbo ponovnega postopka za priznanje mednarodne zaščite. V večini navedenih zadev je Upravno sodišče Republike Slovenije tožbe zavrnilo in s tem pritrdilo odločitvam Ministrstva za notranje zadeve Republike Slovenije, pritožbe, vložene na Vrhovno sodišče Republike Slovenije, pa so bile pretežno zavrnjene.

Upravno sodišče Republike Slovenije je v več upravnih sporih postavilo izvedenca za področje medicine – psihiatrije.

Javni uslužbenci Direktorata za migracije, ki imajo pooblastilo za zastopanje Ministrstva za notranje zadeve Republike Slovenije v postopkih mednarodne zaščite pred Upravnim sodiščem Republike Slovenije in Vrhovnim sodiščem Republike Slovenije, so se udeležili 230 narokov za glavno obravnavo na Upravnem sodišču Republike Slovenije.

3. 2. 1 Pomembnejši primeri sodne prakse

- Sodba Upravnega sodišča Republike Slovenije – status begunca – izključitveni razlogi:

Upravno sodišče Republike Slovenije je v sodbi v zvezi s tožbo zoper odločitev Ministrstva za notranje zadeve Republike Slovenije, s katero je to zavrnilo prošnjo za mednarodno zaščito in pri tem ugotovilo,

da ima prosilec sicer utemeljen strah pred preganjanjem, vendar je podan izključitveni razlog, razsodilo, da se prosilcu prizna status begunca, saj v okoliščinah konkretnega primera, ko je bil prosilec obsojen na dve leti kazni zapora, denarno kazen in stransko kazen izгона tujca iz države za eno leto, ker je kot član hudodelske družbe tujce, ki nimajo dovoljenja za vstop na ozemlje Republike Slovenije ali prebivanje v njej, prevažal po ozemlju Republike Slovenije in jih za plačilo nezakonito spravljal čez mejo in ozemlje države, ni mogoče šteti, da je storil izredno hudo kaznivo dejanje.

Sodbe, s katerimi je Upravno sodišče Republike Slovenije Ministrstvu za notranje zadeve Republike Slovenije odreklo možnost vložitve pritožbe na Vrhovno sodišče Republike Slovenije:

Upravno sodišče Republike Slovenije je tudi v letu 2024 nadaljevalo neenotno sodno prakso v zvezi s pravnim poukom in je v nekaterih primerih Ministrstvu za notranje zadeve Republike Slovenije še vedno odrekalo možnost pritožbe na Vrhovno sodišče Republike Slovenije, čeprav se je slednje v že mnogih svojih sodnih odločbah izreklo, da je takšna pritožba dovoljena, in jo je tudi vedno, ko jo je Ministrstvo za notranje zadeve Republike Slovenije vložilo, sprejelo v obravnavo.

4. ZAČASNA ZAŠČITA

4. 1. ZAKONODAJA

V letu 2022 se je začasna zaščita aktivirala prvič po uvedbi leta 2001. Aktivirana je bila z Izvedbenim sklepom Sveta (EU) 2022/382 z dne 4. marca 2022 o obstoju množičnega prihoda razseljenih oseb iz Ukrajine v smislu 5. člena Direktive 2001/55/ES⁹ in z učinkom uvedbe začasne zaščite in aktivacijo Direktive 2001/55/ES, in sicer za eno leto, do 4. marca 2023. V skladu z Direktivo 2001/55/ES se lahko začasna zaščita podaljša še največ dvakrat za po šest mesecev, zato se je po odločitvi Evropske komisije o njenem podaljšanju 4. marca 2023 samodejno podaljšala tudi v Republiki Sloveniji, in sicer za dve šestmesečni obdobji, do 4. marca 2024.

Svet EU je 19. oktobra 2023 sprejel Izvedbeni sklep Sveta (EU) 2023/2409 o podaljšanju začasne zaščite, kot je bila uvedena z Izvedbenim sklepom (EU) 2022/382,¹⁰ ki je začel veljati 13. novembra 2023. Navedenemu je sledila tudi Vlada Republike Slovenije, ki je ob koncu leta 2023 pripravila sklep, katerega namen je podaljšanje začasne zaščite tudi v Republiki Sloveniji do 4. marca 2025.

4. 2. STATISTIKA

Na podlagi Zakona o začasni zaščiti razseljenih oseb (ZZZRO) je bilo v obdobju od 1. januarja do 31. decembra 2024 vloženih 1926 vlog za priznanje začasne zaščite. Od tega so jih 904 (47 %) podali moški, medtem ko so ženske skupno vložile 1.022 (53 %) prošnji. V starostni skupini 35–64 let je bilo skupno prejetih 776 vlog za začasno zaščito, kar je najboljšežnejša kategorija po številu vloženih vlog. V navedeni starostni skupini so ženske podale 445 oziroma 57 % vlog, moški pa 331 oziroma 43 % vlog.

Upravne enote so v istem obdobju rešile 1.927 vlog in priznale začasno zaščito 1.805 osebam.

5. TRAJNA PRESELITEV

Vlada Republike Slovenije je 1. decembra 2022 sprejela sklep, s katerim je med drugim odločila, da Republika Slovenija iz Turčije sprejme 50 državljanov Sirije ali Afganistana, ki se jim lahko prizna status begunca. Sledila je priprava izvedbenega načrta, v katerem so bile kot prednostne kategorije določene

⁹ Direktiva Sveta 2001/55/ES z dne 20. julija 2001 o najnižjih standardih za dodelitev začasne zaščite v primeru množičnega prihoda razseljenih oseb in o ukrepih za uravnoteženje prizadevanj in posledic za države članice pri sprejemanju takšnih oseb.

¹⁰ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SL/TXT/?uri=CELEX%3A32023D2409>.

družine, matere samohranilke, samske ženske in do pet mladoletnikov brez spremstva, predvsem žrtve potresa v Turčiji.

V projektu je Ministrstvo za notranje zadeve Republike Slovenije sodelovalo z Visokim komisariatom Združenih narodov za begunce in na podlagi njegove dokumentacije opravilo pogovore z begunci v Turčiji o izpolnjevanju pogojev za priznanje statusa begunca v Sloveniji ter varnostno preverjanje. Na tej podlagi je bil nato pripravljen končni izbor 50 oseb, ki izpolnjujejo vse predpisane pogoje in jim bo ob prihodu v Republiko Slovenijo takoj priznan status begunca.

Prva skupina 23 državljanov Sirije (štiri družine in en posameznik) je 14. decembra 2023 prispela v Slovenijo. Konec januarja 2024 je prišla druga skupina s 27 državljanov Afganistana in bila nameščena v nastanitvah Urada Vlade Republike Slovenije za oskrbo in integracijo migrantov.

6. PORABA SREDSTEV SKLADA ZA AZIL, MIGRACIJE IN VKLJUČEVANJE

6. 1. PORABA SREDSTEV SKLADA ZA AZIL, MIGRACIJE IN VKLJUČEVANJE ZA MEDNARODNO ZAŠČITO

Pri postopkih za mednarodno zaščito Ministrstvo za notranje zadeve Republike Slovenije v skladu s področno zakonodajo zagotavlja temeljna postopkovna jamstva tujcem, ki zaprosijo za mednarodno zaščito. V okviru tega so tujcem zagotovljeni informiranje in pravno svetovanje na področju mednarodne zaščite, brezplačna pravna pomoč pred Upravnim sodiščem Republike Slovenije in Vrhovnim sodiščem Republike Slovenije ter prevajanje in tolmačenje v postopku. V sodelovanju z drugimi pristojnimi organi Ministrstvo za notranje zadeve Republike Slovenije izvaja tudi usposabljanje javnih uslužbencev, zakonitih zastopnikov za mladoletne prosilce za mednarodno zaščito brez spremstva in drugih, vključenih v azilne zadeve, zagotavlja podporo v postopkih priznanja mednarodne zaščite, kot so različna izvedenska mnenja, ter izplačuje nagrade zakonitim zastopnikom za opravljeno delo pri pomoči mladoletnikom brez spremstva.

Spodnja preglednica prikazuje porabo sredstev za projekte s področja mednarodne zaščite v letu 2024. Porabljenih je bilo 476.890,10 evra. Delež sofinanciranja je bil od 75 do 90 % za ukrep otroci v migracijah, kamor spada projekt Podpora v postopku priznanja mednarodne zaščite.

Preglednica 23: Poraba sredstev za projekte s področja mednarodne zaščite v letu 2024

Ime programa	Poraba v evrih
Pravno svetovanje in druga podpora v postopkih mednarodne zaščite	164.796,12
Prevajanje in tolmačenje v postopku mednarodne zaščite	272.458,66
Podpora v postopku priznanja mednarodne zaščite	39.635,32
SKUPAJ	476.890,10

6. 1. 1. Pravno svetovanje in druga podpora v postopkih mednarodne zaščite

Po Zakonu o mednarodni zaščiti v postopkih pred upravnim in vrhovnim sodiščem podporo in pravno pomoč zagotavljajo svetovalci za begunce, ki jih imenuje Ministrstvo za pravosodje Republike Slovenije za obdobje petih let.

Za to dejavnost je bilo v letu 2024 porabljenih 164.796,12 evra.

6.1.2 Prevajanje in tolmačenje v postopku mednarodne zaščite

V postopku mednarodne zaščite se osebi, ki ne razume uradnega jezika, za spremljanje postopkov zagotovi tolmač za jezik, ki ga razume. Pomoč tolmača je zagotovljena pri sprejemu prošnje in osebnih razgovorih. Ministrstvo za notranje zadeve Republike Slovenije je imelo v letu 2024 sklenjene avtorske in podjemne pogodbe ter okvirne sporazume. Za to dejavnost je bilo v letu 2024 porabljenih 272.458,66 evra.

6.1.3 Podpora v postopku priznanja mednarodne zaščite

Ministrstvo tujcem zagotavlja podporo v postopkih priznanja mednarodne zaščite, kot so izvedenska mnenja, na primer ugotavljanje starosti mladoletnih prosilcev brez spremstva. Za opravljeno delo pri pomoči mladoletnikom brez spremstva se zakonitim zastopnikom izplačujejo nagrade. Za navedene ukrepe je bilo v letu 2024 porabljenih 39.635,32 evra. Gre za projekt, ki se sofinancira v višini 90 % evropskih sredstev in 10 % lastnih sredstev.

7. DRUGE DEJAVNOSTI V SKLOPU EVROPSKIH INSTITUCIJ IN MEDNARODNEGA SODELOVANJA

Predstavniki Direktorata za migracije so v letu 2023 sodelovali pri pripravi različnih dokumentov ter zakonodajnih predlogov s področja zakonitih migracij in mednarodne zaščite, ki so jih organizirali predstavniki institucij EU (Evropska komisija, Svet Evropske unije), Agencije Evropske unije za azil (angleško European Union Asylum Agency – EUAA), Evropske migracijske mreže, nacionalne kontaktne točke za integracijo in partnerske mednarodne organizacije (OZN, OECD, GDISC, IOM, UNHCR in ICMPD).

7. 1. AGENCIJA EVROPSKE UNIJE ZA AZIL (EUAA)

Direktorat za migracije kot uradna kontaktna točka EUAA sodeluje na sestankih upravnega odbora (višji uradniki) in redno komunicira z EUAA v okviru različnih posvetovalnih skupin in mrež, ki pokrivajo pomembne elemente azilnega in sprejemnega sistema (mreža za sprejem, mreža za postopke mednarodne zaščite, dublinska mreža, mreža za sodelovanje s tretjimi državami, mreža za statistiko, mreža strokovnjakov za ranljivost, IDS posvetovalna skupina, posvetovalna skupina za spremljanje), in drugih programov (IDS, Query, Case law).

V letu 2024 so javni uslužbenci Direktorata za migracije odgovorili na skupno 42 vprašalnikov držav članic in EUAA, prispevali k letnemu poročilu, redno sporočali pomembne podatke s področja mednarodne zaščite v Sloveniji ter sodelovali pri pregledu in pripravi drugih dokumentov, smernic, poročil in orodij.

7. 1. 1. Izobraževanje

V letu 2024 so se trije javni uslužbenci Direktorata za migracije udeležili usposabljanj po modulih EUAA, in sicer po modulih Prosilci z različnimi spolnimi usmeritvami, spolnimi identitetami in izražanjem spolnih značilnosti, Intervjuvanje ranljivih oseb ter Spremljanje in vrednotenje programov ponovne naselitve in humanitarnega sprejema. V zvezi s Paktom o migracijah in azilu se je usposabljanj po štirih vsebinskih sklopih udeležilo osem javnih uslužbencev direktorata.

V okviru operativnega načrta, ki ga je Ministrstvo za notranje zadeve Republike Slovenije podpisalo z EUAA, so bila izvedena usposabljanja za javne uslužbence s področja mednarodne zaščite in sprejema, ki so se jih udeležili javni uslužbenci Direktorata za migracije, Urada Republike Slovenije za oskrbo in integracijo migrantov, policije in predstavniki nevladnih organizacij. V tem okviru je bil en javni uslužbenec Direktorata za migracije usposobljen za nacionalnega trenerja. V organizaciji in izvedbi EUAA je bilo izvedeno usposabljanje po modulu Ocena dokazov, ki se ga je udeležilo 16 javnih uslužbencev direktorata, nacionalni trener za modul Trgovina z ljudmi pa je izvedel nacionalno usposabljanje, ki se ga je udeležilo 22 javnih uslužbencev Direktorata za migracije.

7. 2. EVROPSKA MIGRACIJSKA MREŽA (EMN)

Evropska migracijska mreža (EMN) zagotavlja najnovejše, objektivne, zanesljive in primerljive informacije o migracijah in azilu ter s tem nudi podporo pri oblikovanju politik v Evropski uniji, njenih državah članicah in državah opazovalkah v EMN.

V letu 2024 je slovenska nacionalna kontaktna točka (NKT) v EMN zagotovila odgovore na skupno 75 poizvedb, od tega je SI NKT objavila dve namenski poizvedbi, in sicer v zvezi s prošnjo za začasno zaščito osebe z dvojnimi državljanstvom in v zvezi z dostopom do trga dela za državljane tretjih držav v času postopka izdaje enotnega dovoljenja za prebivanje in delo. Poleg tega je v letu 2024 zagotovila

nacionalne prispevke za 17 EMN publikacij, konkretno za 15 informatorjev (od tega jih je bilo v letu 2024 izdanih devet), in dve študiji, ki bosta predvidoma izdani v prvi polovici leta 2025. Zagotovila je tudi nacionalni prispevek za Letno poročilo o migracijah in azilu ter za EMN četrtna poročila, v katerih so predstavljene spremembe migracijske politike in zakonodaje na področjih zakonitih migracij, mednarodne zaščite, mladoletnikov in drugih ranljivih skupin, vključevanja, državljanstva in oseb brez državljanstva, upravljanja zunanjih meja, nezakonitih migracij, preprečevanja trgovine z ljudmi in boja proti njej, vračanja in ponovnega sprejema ter mednarodnega sodelovanja na področju migracij.

V letu 2024 so se strokovnjaki posameznih področij udeležili sedmih dogodkov pod pokroviteljstvom EMN, vključno s predsedstveno konferenco EMN Belgije na temo operacionalizacije in uveljavitve pakta, ter predsedstveno konferenco EMN Madžarske na temo politik učinkovitega vračanja.

NKT je 27. februarja 2024 organizirala dogodek Destinacija Evropa za mlade, namenjen dijakom. Udeleženci so bili z uporabo izobraževalnega pripomočka Destinacija Evropa aktivno vpeti v simulacijo odločevalskega procesa ter so izmenjali stališča in poglede o področju migracij. Dijaki so lahko svoja stališča izrazili, primerjali in se postavili v vloge ljudi, katerih odločitve vplivajo na migracijsko politiko na ravni EU, na ravni države in na lokalni ravni.

9. maja 2024 je na Gospodarskem razstavišču potekal Sejem zaposlitvenih priložnosti, ki ga je NKT organizirala v sodelovanju z Zavodom Republike Slovenije za zaposlovanje. Sejem zaposlitvenih priložnosti je združil delodajalce iz različnih dejavnosti in regij ter ključne partnerske ustanove s področja zaposlovanja in kariernega svetovanja ter povezoval Slovenijo na enem mestu in prispeval k spodbujanju mobilnosti. Obiskovalcem je bila ves čas na voljo široka ponudba celovitih informacij in svetovanja s področja iskanja zaposlitve, vključno z okroglo mizo in novinarsko konferenco v zvezi s tematiko zaposlovanja tujcev in vprašanja delovnih migracij na slovenskem trgu dela.

7.3 KONFERENCA GENERALNIH DIREKTORJEV SLUŽB ZA PRISELJEVANJE – GDISC¹¹

Slovenska nacionalna kontaktna točka, ki deluje v okviru Direktorata za migracije, je v neformalni mreži GDISC v letu 2024 zagotovila odgovore na 13 ad hoc poizvedb držav članic neformalne mreže s področja zakonitih migracij in mednarodne zaščite. Generalni direktor Direktorata za migracije se je udeležil letne konference mreže, predstavnik nacionalne kontaktne točke, ki deluje znotraj Direktorata za migracije, se je udeležil dveh sestankov mreže nacionalnih kontaktnih točk, uslužbenci Direktorata za migracije pa so se udeležili tudi naslednjih sestankov mini neformalnih mrež, ki delujejo znotraj GDISC: dveh sestankov mreže, ki se ukvarja s prognozami, analizami trendov in preverjanjem napovedi migracij,¹² enega sestanka pravne mreže,¹³ dveh sestankov IT mreže¹⁴ in enega sestanka mreže za zakonite migracije.¹⁵ Mini mreže so dragocene platforme za izmenjavo informacij in gradnjo zbirke znanja o določenih temah.

7. 4. SODELOVANJE V DELOVNIH SKUPINAH SVETA EVROPSKE UNIJE

Svetu Evropske unije (EU) pri njegovem delovanju pomagajo Odbor stalnih predstavnikov vlad držav članic Evropske unije (tako imenovani Coreper) in pripravljalna telesa Sveta, ki zastopajo več kot 150 visoko specializiranih delovnih skupin in odborov.

¹¹ GDISC – General Directors of Immigration Services.

¹² Prognosis Network.

¹³ Legal Network.

¹⁴ IT Network.

¹⁵ Legal Migration Working Group.

Uslužbenci Direktorata za migracije pri opravljanju svojih nalog sodelujejo v dveh delovnih skupinah, in sicer delovni skupini za azil ter delovni skupini za integracijo, migracije in izgon.

Delovna skupina za azil obravnava vprašanja, povezana s skupnim evropskim azilnim sistemom, katerega namen je vzpostavitev območja visokih standardov zaščite, solidarnost na podlagi skupnih, pravičnih in učinkovitih azilnih postopkov, enaka raven pogojev za sprejem ter enoten status upravičencev do mednarodne zaščite.

Delovna skupina za integracijo, migracije in izgon obravnava vprašanja v zvezi z vstopom v EU in izstopom iz EU ter integracijo, ki vključuje okvir za zakonit vstop in prebivanje v EU, vprašanja v zvezi z vračanjem oseb, ki nezakonito bivajo v EU, ter vprašanja glede integracije oseb, ki niso državljani EU, pa živijo in/ali delajo v EU.

7. 4. 1. DELOVNA SKUPINA ZA INTEGRACIJO, MIGRACIJE IN IZGON (IMEX) – SPREJEM

V letu 2024 je bilo izvedenih šest zasedanj delovne skupine IMEX, na katerih sta bila obravnavana predlog prenovljene direktive Evropskega parlamenta in Sveta o statusu državljanov, ki so rezidenti za daljši čas, in predlog uredbe Evropskega parlamenta in Sveta o vzpostavitvi nabora talentov EU.

7. 4. 2. DELOVNA SKUPINA ZA AZIL

Uslužbenci Direktorata za migracije so se v letu 2024 udeležili šestih zasedanj delovne skupine za azil, na katerih se je razpravljalo o različnih elementih Pakta o migracijah in azilu, s posebnim poudarkom na uveljavitvi, podaljšanju začasne zaščite, pregledu statusa oseb z mednarodno zaščito in konvergenci azilnih sistemov.

Poleg navedenega so uslužbenci Direktorata za migracije v sodelovanju s Službo za evropske zadeve in mednarodno sodelovanje ter stalnim predstavništvom pri EU v Bruslju pripravljali številna stališča za zasedanje svetovalcev PNZ in druga zasedanja z delovnega področja.